

NOTAT

15. marts 2019
Sag 2018-17917

Bilag 4.3: Introduktion til programperioden 2021-2027 og programmeringsarbejdets relation til strategien for decentral erhvervsfremme

Sagen vedrører

Der pågår aktuelt forhandlinger om EU's budget og det nærmere indhold i det kommende regelgrundlag for strukturfondene. Uanset at der tidligst forventes politisk enighed mellem medlemslandene, Europa-Parlamentet og Kommissionen om de nye regler i andet halvår af 2019, vil EU's prioriteter, fx intelligent, bæredygtig og inkluderende vækst, udgøre en vigtig overordnet strategisk ramme om den udmøntning af strukturfondsmidler, Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse skal gennemføre i de kommende år. Derfor bør der være tæt sammenhæng mellem de muligheder, der tegner sig for 2021-2027, og bestyrelsens strategi.

Baggrund

Europa-Kommissionens forslag til EU's flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-2027 forhandles af Europa-Parlamentet og ministerrådet. Samtidig forhandles de sektorretsakter, som skal udmønte budgettet, herunder forordningerne, der regulerer anvendelsen af EU's strukturfondsmidler.

I det følgende tages der udgangspunkt i teksterne i de fremsatte forslag med forbehold for de ændringer, der måtte komme i forhandlingerne.

Strukturfondene kan bidrage til fem politiske målsætninger:

1. *Et mere intelligent Europa* ved at fremme innovativ og intelligent økonomisk omstilling,
2. *Et grønnere kulstoffattigt Europa* ved at fremme en ren og fair energiomstilling, investering i de grønne og blå økonomier, den cirkulære økonomi, tilpasning til klimaforandring samt risikoforebyggelse og styring,
3. *Et tættere sammenknyttet Europa* ved at øge mobilitet og regional IKT-konnektivitet,
4. *Et mere socialt Europa* – gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder, og
5. *Et Europa tættere på borgerne* ved at fremme en bæredygtig og integreret udvikling af byer, landdistrikter og kystområder samt lokale initiativer.

ERHVERVSSTYRELSEN

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 17
CVR-nr 10 15 08 17
E-post deb@erst.dk
www.erst.dk

ERHVERVSMINISTERIET

Generelt forpligtes EU-landene til i deres udmøntning af strukturfondsmidler at tage hensyn til de anbefalinger, som Kommissionen foreslår i de landespecifikke anbefalinger i regi af det europæiske semester¹. Forordningerne lægger dog ikke op til, at alle strukturfondsmidler anvendes hertil. Det betyder, at det enkelte land således også kan prioritere andre hensyn og mål i udarbejdelsen af de operationelle programmer. Anbefalingerne til Danmark blev offentliggjort af Kommissionen den 27. februar 2019.

Kommissionens anbefalinger knytter sig til politisk målsætning 1 og 4 på ovenstående liste. Kommissionen anbefaler, at Danmark fremmer innovation gennem bl.a. øget samarbejde mellem SMV'er og vidensinstitutioner samt styrkelse af virksomheders evne til at absorbere ekstern viden og nye teknologier. Kommissionen ser også innovation som et vigtigt element i forbedringer af danske SMV'ers konkurrenceevne.

For så vidt angår kvalificeret arbejdskraft anbefaler Kommissionen, at Danmark investerer strukturfondsmidler i bl.a. opkvalificering med fokus på digitale kompetencer, opbygning af erhvervsuddannelsernes kapacitet til at imødekomme virksomhedernes behov samt opgradering af basale kompetencer generelt og især for udsatte grupper, herunder indvandrere.

Muligheder og bindinger i Regionalfonden

For lande i Danmarks kategori (dvs. de rigeste EU-lande) vil det være *obligatorisk* at anvende mindst 60 pct. af Regionalfondens midler på politisk målsætning 1: *Et mere intelligent Europa*. Derudover *kan* der anvendes 0 til 40 pct. af midlerne på politisk målsætning 2.

Forordningsforslaget forpligter desuden alle lande til at anvende 6 pct. af midlerne Regionalfonden til bæredygtig byudvikling, under politisk målsætning 5.

Der er ingen krav om anvendelse af politisk målsætning 3-4, men Danmark kan vælge at afsætte op til 9 pct. af midlerne til dem samlet set., idet målsætning 1 og 2 tilsammen skal tegne sig for mindst 85 pct.

Muligheder og bindinger i Socialfonden

Socialfonden indeholder 11 specifikke målsætninger, der er knyttet til politisk målsætning 4: Et mere socialt Europa.

Forordningen forpligter medlemslandene til at afsætte mindst 25 pct. af Socialfonds midlerne til målsætningerne 7-11, der bl.a. handler om aktiv social inklusion og integration af tredjelandsborgere.

Kommissionen anbefaler i sit positionspapir, at Danmark fokuserer de resterende 75 pct. på målsætningerne 4, 5 og 6:

¹ EU's ramme for koordination af medlemslandenes økonomiske politikker og finanspolitikker.

4. at forbedre kvaliteten, effektiviteten og arbejdsmarkedsrelevansen af uddannelsessystemerne for at støtte tilegnelsen af nøglekompetencer, herunder digitale færdigheder,
5. at fremme lige adgang til og færdiggørelse af inkluderende uddannelse af høj kvalitet — navnlig for ugunstigt stillede grupper — på alle niveauer, fra førskoleundervisning og børnepasning over almen uddannelse og erhvervsuddannelse til videregående uddannelser samt voksenuddannelse, herunder at lette læringsmobiliteten for alle og
6. at fremme livslang læring, navnlig fleksible opkvalificerings- og omskoliningsmuligheder for alle under hensyntagen til digitale færdigheder, at foregribe forandringer og nye kvalifikationskrav bedre til arbejdsmarkedets behov, at lette karriereskift og at fremme erhvervsmæssig mobilitet.

Partnerskabsprocessen

Programmerne skal blive til i en proces, der involverer partnerskabet for strukturfondene. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse udgør sammen med Erhvervsstyrelsen, Overvågningsudvalget og Kommissionen kernen af partnerskabet for strukturfondene.

Partnerskabet omfatter i dag alle aktører, der spiller en rolle i at skabe vækst og beskæftigelse i Danmark:

- Ministerier, regioner og kommuner
- Erhvervsorganisationer
- Andre interesseorganisationer
- Uddannelsesinstitutioner
- Arbejdsmarkedets parter

Formålet med partnerskabet er at sikre, at aktørerne trækker i samme strategiske retning, så effekten af investeringerne bliver størst.

Partnerskabet spiller en vigtig rolle i forhold til de forskellige opgaver, der søges input og legitimitet til i det nye erhvervsfremmesystem. Erhvervsfremmebestyrelsens decentrale strategi skal ifølge loven inddrage erhvervshusene i forhold til de decentrale kapitler. I strukturfondsregi er både programudarbejdelsen og den efterfølgende implementering af programmerne partnerskabstunge aktiviteter i den forstand, at processerne er kendetegnet ved aktivt at inddrage en bred kreds af partnerskabet. Tilsvarende indeholder implementeringen af programmerne forskellige faser, som typisk afhænger af, hvordan ansøgnings-/udbudsrunder tilrettelægges. Aktiv involvering af partnerskabet vil typisk være aktuelt i følgende situationer:

- Ved udarbejdelsen af strukturfondsprogrammerne
- Ved udarbejdelsen af strategien for decentral erhvervsfremme
- Ved tilrettelæggelsen af ansøgnings-/udbudsrunder
- Ved evalueringer og overvejelser om programændringer og forenklingstiltag

Status

Programmeringsprocessen startede formelt den 27. februar 2019, hvor Kommissionen præsenterede anbefalingerne til Danmark.

Derudover afholder Erhvervsstyrelsen fra 13. marts til 1. april 2019 decentrale workshops i samarbejde med erhvervshusene, således at der indhentes input til programmeringsarbejdet og strategiformuleringen samtidig.

Videre proces

Programmeringsprocessen forløber fra nu og indtil Kommissionen godkender Danmarks operationelle programmer i andet halvår 2020 eller første halvår 2021.

Erhvervsstyrelsen indhenter input til bestyrelsens strategi og programmeringen på samme tid, dvs. de decentrale workshops giver input til begge spor. Tilsvarende indgår analyser af danske styrkepositioner og analyser af den økonomiske udvikling i Danmark i både strategiprocesen og programmeringen.

Som led i denne integrerede tilgang afholder bestyrelsen og Forvaltningsmyndigheden (i overensstemmelse med den godkendte procesplan for strategiarbejdet) en national konference om decentral erhvervsfremme i 2. kvartal 2019 (forventet 2. maj) mhp. at samle trådene fra workshops, analyser og EU-grundlaget samt skabe et forum for dialog med strukturfondspartnerskabet og andre nationale aktører.

Strategien skal være færdig inden udgangen af 2019, mens de operationelle programmer først kan sendes til Kommissionen, når EU-forhandlingerne om EU's budget og det retlige grundlag for strukturfondene er færdige.

Programmerne skal blive til i en proces, der involverer partnerskabet for strukturfondene, hvorefter regeringen sender udkastene til Kommissionen. Dette skal ske senest medio 2020, hvis programmerne skal være godkendt, når næste budgetperiode starter 1. januar 2021.